

**Веселин
П. Целетовић**

**НЕБЕСКИ
АДЕЛФАТ**

Copyright © 2024, Веселин Џелетовић
Copyright © 2026, овог издања, ЛАГУНА

НЕБЕСКИ АДЕЛФАТ

САДРЖАЈ

Отмица лепе Арнаутке.	9
Киднаповање Жарка.	16
„Босанци“	18
У потрази за братом	22
Жарко у логору	26
Доктори	31
Командант	33
Моја или твоја прича.	39
Хипократова заклетва важнија од претње смрћу.	43
Командант међу Србима	46
Одлазак команданта	49
Отмица отмичара.	52
Припрема за специјалну мисију	56
Скок на Косово	60
Не хте стара преко кућног прага.	64

Вратите ми сина.	68
Нагон за убијањем	72
Ливада са које се види цео свет.	82
Велика љубав	87
Кум са крвницом и колевком.	91
Први пут на Косову и Метохији	95
Откуп	99
Немоћне старице	102
Видео-касета.	104
„Спасоје промет“	106
Први трагови	111
Одлазак Руса.	113
На развалинама цркве	116
Нема чуда ако вере нема.	118
Милош код Спасоја	121
Клиника Демикус.	123
Отмица доктора и дата реч	127
Мурат на Косову	132
Сергеј и Спасоје праве план	135
Албанија	138
На мајчином гробу	141
Ливада Косовића	143
О аутору	145

ОТМИЦА ЛЕПЕ АРНАУТКЕ

Почетак 20. века

Сви се слажу да би у то старо време лепа Игбала задивила и султана. О њеној лепоти причало се и у околним местима. Те приче чуо је и ага, потурчени Србин. И што парама, што уценама, приморао је њеног оца да му је обећа за жену. Њена судбина била је запечаћена. Постаће супруга аге познатог по свирепости и злочинима које је чинио над Србима. И све би било како је договорено да Игбала није годину дана пре тога упознала Георгија. Њихова љубав била је огромна. И тајна. Све до часа када јој је отац саопштио да следеће године намерава да је преда аги. За њихову љубав знала је само Игбалина баба, која је то и одобравала.

– Шта ћемо сада, Георгије? – забринута упита Игбала, заљубљено гледајући свог драгог.

– Отећу те од твојих, тако ми Бога! Отећу те па нека буде шта буде. Ти си моја!

– А шта ћемо онда? Како ће твоји то примити? Причао си ми да ти је отац био хајдук и борио се против Турака. И против мојих. И многе сасекао.

– Не знам, само знам да нећу дозволити да те неком другом дају. Поготову не оном зликовцу! И не сада када знамо да си носећа и да ћеш ми родити сина!

– Ма одакле знаш да сам носећа кад смо се волели тек пре петнаест дана. А тек да ће бити син? Можда родим и кћер – загонетно се осмехну.

– Знаш! – рече Георгије и страсно је пољуби. – Тачно осећам да је мушко. А ако буде женско, знам да ће бити лепотица. Ма свеједно је, само да видимо шта ћемо сада. Кад следећи пут дођеш са наном на поток, рећи ћу ти шта сам смислио. Пожури сада, ено је, гледа у нашем правцу, мислим да је време да поћеш.

Георгије снажно загрли Игбалу љубећи јој главу. У његовом загрљају она је била срећна и сигурна. И зато спремна да се суочи са свим оним што њиховој љубави прети.

Недељу дана након тога ага је киптео од беса. Ломио је ствари по кући када је чуо да је „његову“ Игбалу отео неки каурин док је прала рубље на потоку. И зарекао се да ће је вратити јер је њему обећана. И да ће отмичар и сва његова лоза платити главом. Само још да сазна ко ју је уграбио.

Георгије и Игбала су отишли да живе у катуну на брду. Једино је његов млађи брат Голуб, који му је и помогао у „отмици“, знао да су тамо. Он им је доносио неке неопходне ствари у договору с мајком. И преносио информације о реакцији оца. Стари Алимпије није могао да се помири са чињеницом да му је син

отео Арнаутку и да су негде заједно. Он се цео живот борио против Арнаута и Турака. А сада се његов син заљубио у једну од њих. Добро је познавао Георгија јер му је нарав била као и његова. Кад нешто зацрта, нема шансе да то не уради. А већ је урадио. По жениним реакцијама био је сигуран да она зна где им се син налази. Зато је пред њом и гласно казао:

– Неће ми Арнаутка пишати испред прага. Неће, ма колико да је онај блесан воли. Мој благослов за свадбу добити неће никада. Једино преко мене мртвог.

Ове злослутне речи пробудиле су у Агатији неки неодређен страх. Знала је колико је Алимпије добар према породици, колико воли синове, али је знала и колико је тврдоглав и колико поштује задату реч. Телом јој проструја нека језа. Добро је знала да супругу не сме ништа да каже, поготово не сада када је бесан, али сможе храбрости и ипак прозбори:

– Носећа је, родиће ти првог унука!

Ове речи скаменише Алимпија. Као да за тренутак застаде, као да се покаја за оно што је малопре изговорио. Али немаше куд те настави:

– Ја рекох своје – и изгуби се из жениног видокруга.

Сутрадан је пратио Голуба, који је, под изговором да иде у ливаде, грабио ка катуну носећи повећи прекривач – дуњу. Када је пришао колиби, видео је Георгија како дочекује брата. Овај му даде дуњу и крену назад. Потера коња у галоп. Да се врати до ливада што пре како не би пробудио сумњу код оца. Није могао знати да Алимпије из шуме посматра Георгија и Игбалу. Њихов загрљај и погледи које су упућивали једно другом све су му говорили. Одлучио је да он неће бити

препрека њиховој срећи. Али то неће никоме казати, ни за живу главу.

Наредних дана Алимпије се уверио да Георгије припрема тајну свадбу. Његова жена је нешто кријући везла. Чим би ушао у кућу, склањала би тканину и била изузетно љубазна према њему. Син Голуб је чешће одлазио у „ливаде“. Зато се и обрати жени, онако некако успут:

– Ако онај блесан намерава да направи свадбу, ја сигурно нећу бити на њој. Али ако тако буде одлучио, нека му је срећно. Нећу да мој унук буде копиле.

Женино лице преплави блистав осмех. Ма устала би овог момента и пољубила Алимпија. Само није смела да то уради јер јој васпитање то не допушта. И одмах је послала Голуба да јави Георгију лепе вести. Испратила је сина до капије. Кад је овај замакао за брдо, угледала је тешке црне облаке како се ваљају за њим.

„Долази невреме“, помисли.

Није ни слутила да је невреме већ стигло над катун.

Када је Голуб пришао колиби, видео је насред дворишта брата како лежи прострељен са више метака. Над његовим телом ридала је Игбала. Када је успео донекле да је смири, сазнао је да су му качаци убили брата. У пушкарању је успео да убије два Шиптара. Игбалу је Георгије послао да се сакрије у оближњу шуму и тако јој спасао живот.

Лелек и кукњава одзвањали су Алимпијевом кућом када су видели Голуба на капији дворишта. За узде је водио коња, на коме је јახала Игбала. Испред ње, пребачено преко седла, клатило се беживотно Георгијево тело.

Положили су га на сто а жене су пале на њега лечући и наричући. Голуб је плакао гледајући брата. Једино је Алимпије био без суза. Само је непомично стајао. Одједном му се промени скамењени израз лица и дрекну:

– Спремајте свадбену поворку.

Укућани, утучени жалошћу, запањеног погледа и сви у неверици, ипак урадише речено. Без поговора.

Свештеник је у чуду гледао свадбену поворку коју је препознао по барјаку. Чудило га је да нема уобичајене вике, дреке, песме и пуцања, што је иначе пратило такве колоне. Тек кад му се приближише, схватио је и зашто. У чуду се прекрсти. На челу колоне јахао је Алимпије, држећи синовљево тело испред себе постављено у јахаћи положај. Глава му је падала, са једне на другу страну, приликом сваког искорака коња. Иза њих су погнутих глава јахали свадбари. Колона се заустави испред цркве и људи прискочише да скину Георгијево тело.

– Што ме не позва, Алимпије, да одржим опело код тебе у кући? – збуњено упита свештеник када му изрази саучешће.

– Доћи ћеш, али прво да обавимо венчање!

– Какво венчање, црни Алимпије?!

– Венчање мог сина и снаје! Коју ћеш прво да крстиш! – леденим гласом одговори Алимпије.

Можда би свештеник питао још нешто или изразио негодовање да није видео Алимпијеву руку која се зауставила на кубури. А добро је знао са ким има посла.

Након Игбалиног крштења, свештеник обави и церемонију венчања између Георгија и Милице,

првобитним именом Игбале. Тело младожење, приликом церемоније, носио је Голуб са три своја рођака. Након тога је Георгије сахрањен у дворишту своје куће. Алимпије је то наредио, образложивши да имање са гробом не може и не сме никада да се прода.

Након неколико дана уследио је напад на Алимпијеву кућу. Побијени су сви чланови његове породице осим Голуба, који је био код брата Гргура, а стока и имање су били опљачкани. То су урадили агини људи, који су од качака дознали да су ови, приликом напада на катун, видели Игбалу како замиче у шуму. Њу су повели аги, који је испунио обећање да ће она припасти или њему или црној земљи. Ником више.

Алимпијев најмлађи син Гргур живео је код стрица Шпира у суседном селу и помагао му као шегрт у дућану. Он и Голуб никада неће сазнати да имају братанца, сина Георгија и Милице (Игбале), кога ће ага подићи мислећи да је његов син. И задојити га огромном мржњом против Срба.

Свештеник који је обавио венчање нашао је у цркви прстен који је спао с руке мртвог Георгија. Након сахране чланова Алимпијеве породице пришао је Голубу и Гргуру:

– Ово нађох у цркви, на поду, претпостављам да је Георгијев – рече показујући им прстен.

– Јесте, оче, његов је. Имам и ја исти такав – показа Гргур прстен на својој руци – и Голуб – узе братову руку и окрену је да се види прстен – то нам је ћићо Гавро донео из Америке, да имамо као успомену на њега. Свој тројици дао је исти прстен са овом прелепом птицом. Рекао нам је да га је подсетила на нашег

коса, као симбол боја на Косову, и зато нам их је купио. За три брата, као симбол тројства!

– Мислим да овај припада Милици – свештеник значајно погледа Гргура у очи – причао ми је пре смрти Георгије колико је воли. Исповедио се и рекао да би све за њу учинио. И тражио је од мене савет шта да ради. И њој би то много значило.

– Како бисмо ми нашли Милицу, сада је поново Игбала и сигурно не излази нигде из куће – збуњено упиташе браћа.

– Не секирајте се, то је мој проблем! – загонетно се насмеши свештеник.

Игбала је преплакала неколико ноћи гледајући прстен са прелепом птицом. Још је осећала миловања руке на којој је био. Пољуби га од среће. На унутрашњој страни прстена био је угравиран правоугаоник, чије странице су биле растављене малом белином по средини. То је први пут сада видела а Георгије јој није никада рекао шта значи јер нису причали о томе. За рекла се да ће заклету сина да га носи и да га преда у аманет своме најстаријем сину. Једино му није рекла да је то прстен његовог правога оца, већ да је део њеног мираза, њене дедовине.

КИДНАПОВАЊЕ ЖАРКА

Мај 1998.

– Излази, једем ли ти мајку српску, излази напоље – вриштао је Шиптар, обучен у униформу УЧК (*Ushtria Çlirimtare e Kosovës*), док је држао аутомат уперен у Жарка, који је седео за воланом аутобуса за превоз радника.

Овај отвори врата са возачке стране, изађе из возила и подигнутих руку крену ка терористима. Њихова вриска и дрека нису га уплашиле колико помисао да можда више никада неће видети своју децу. А тога се и придојавао. Његова супруга га је последњих дана молила да дâ отказ у руднику Белаћевац јер су се у његовој околини пре неколико месеци појавили наоружани Шиптари. Радници рудника су их често примечивали како шетају околином. Али нико није веровао да ће их напасти, поготову што је међу запосленима било и Шиптара и Срба. Све до вечерас. Жарку су ставили повез преко очију и везали му руке. Угурали су га

у ауто. Једино што је могао да зна, на основу тога да су право наставили вожњу, било је да иду у правцу Чичавице (Çiçavica). Када су га извели из возила, скинули су му повез. Био је окружен наоружаним терористима. Од силине удараца које је добио, праћених псовкама и увредама, пао је у несвест. Пробудио се у мрачном подруму, једино што је видео био је зрак светла који се пробијао испод врата. Осећао је болове по целом телу. Успео је да помери руке и ноге и да се увери да му ништа није сломљено. Схватио је да није везан. Иза врата је чуо неразговетне гласове људи. Покушао је да разуме шта говоре, али није успео јер су били доста удаљени. Почео је да размишља о ономе шта се догодило. Начин на који су га пресрели, двоја кола испред и двоја позади, говорио му је да се радило о унапред припремљеној акцији. Онда је почео да размишља о својима. Највише о деци. Те мисли су му натерале сузе на очи. У неко доба, после ко зна колико времена и ишчекивања зла, сан га је преварио. Или нешто што на њега личи.